

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 12. september 2018

Sag 59/2018

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Charlotte Krarup, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Herning den 5. april 2017 og af Vestre Landsrets 13. afdeling den 21. november 2017.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Thomas Rørdam, Jon Stokholm, Jens Peter Christensen, Hanne Schmidt og Lars Apostoli.

Påstande

Dommen er anket af tiltalte, T, med påstand om formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Anbringender

T har anført navnlig, at straffen må fastsættes i overensstemmelse med retspraksis vedrørende et enkeltstående drab i førstegangstilfælde, hvor straffen som udgangspunkt er fængsel i 12 år. Der er ikke skærpende omstændigheder, der efter praksis medfører en forhøjelse af straffen ud over dette udgangspunkt.

Det skal således ikke indgå som en skærpende omstændighed ved strafudmålingen, at han tidligere er straffet med 12 års fængsel ved Vestre Landsrets dom af 23. april 1997 for et drab begået i april 1996. Denne tidligere straf er afsonet, og han blev prøveløsladt den 22. maj

2004. Drabet i den foreliggende sag er begået den 31. december 2015, næsten 12 år efter prøveløsladelsen, og der er forløbet næsten 20 år mellem drabene. Den tidligere straf bør derfor ikke i medfør af straffelovens § 81, nr. 1, medføre en skærpelse af straffen i forhold til udgangspunktet på 12 års fængsel.

Der er heller ikke grundlag for at skærpe straffen under hensyn til drabets karakter, berigelseskriminaliteten eller brandstiftelsen. Der var i øvrigt ikke tale om særlig planlægning.

Hvis Højesteret finder, at straffen skal skærpes i forhold til udgangspunktet på 12 års fængsel, bør en sådan skærpelse alene ske med et tillæg på 2-4 års fængsel.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at det skal indgå som en skærpende omstændighed ved strafudmålingen, at T ved Vestre Landsrets dom af 23. april 1997 er straffet for at have begået et lignende drab på en kvindelig bekendt. Efter straffelovens § 81, nr. 1, skal det ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen. Bestemmelsen opstiller ingen faste tidsmæssige betingelser for, hvornår tidligere kriminalitet kan medføre skærpet strafudmåling inden for den normale strafferamme, og den tidligere dom må tillægges gentagelsesvirkning, selv om den ligger noget tilbage i tid.

Udgangspunktet for straffastsættelsen ved drab i gentagelsestilfælde er fængsel på livstid. Straffen ved samtidig bedømmelse af flere drab er også som udgangspunkt fængsel på livstid, og denne praksis skal også tillægges betydning.

Det skal endvidere tillægges vægt ved strafudmålingen, at drabet havde karakter af et rov-mord, som i praksis straffes med fængsel i 14-16 år.

Endelig skal det tillægges vægt i skærpende retning, at der var tale om et ret brutalt drab, at drabet til en vis grad var planlagt, og at tiltalte forsøgte at skjule drabet ved at sætte ild til As ejendom.

Supplerende sagsfremstilling

T blev ved Vestre Landsrets dom af 23. april 1997 fundet skyldig i drab og tyveri. Tiltalen angik overtrædelse af:

”1. straffelovens § 237, manddrab, ved den 30. april 1996 om aftenen i ... i en skov ved vej ... at have dræbt ... ved omsnøring af halsen med en snor,

2. straffelovens § 276, tyveri, ved den 30. april 1996 om aftenen i ... i en skov ved ... vej ..., efter at have dræbt ..., at have stjålet hendes pung, der indeholdt blandt andet 6.000 kr.”

Det hedder i dommen om straffastsættelsen:

”Straffen fastsættes efter straffelovens § 237 og § 285, stk. 1, jf. § 276, til fængsel i 12 år. Der er enighed om, at drabet ikke kan sidestilles med drab på ægtefælle eller samlever og heller ikke med jalousidrab under sådanne særlige omstændigheder, at straffen bør nedsættes.”

Retsgrundlag vedrørende gentagelsesvirkning

Straffelovens § 81, nr. 1, og § 84, stk. 1 og stk. 3, 1. pkt., er sålydende:

”§ 81. Det skal ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som skærpende omstændighed,

1) at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen,

§ 84. Det er en betingelse for anvendelsen af bestemmelser om forhøjet straf eller andre retsfølger i gentagelsestilfælde, at gerningsmanden, inden den pågældende på ny forbrød sig, i den danske stat er fundet skyldig i en begået strafbar handling, som loven tillægger gentagelsesvirkning på den nu begåede, eller forsøg på eller medvirken til en sådan.

...

Stk. 3. Gentagelsesvirkningen ophører, når der, førend den nye strafbare handling blev begået, er forløbet 10 år, efter at den tidligere straf er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet... ”

De nævnte bestemmelser blev affattet ved lov nr. 218 af 31. marts 2004 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Ændring af strafferammer og bestemmelser om straffastsættelse mv.). I lovforslagets almindelige bemærkninger (Folketingstidende 2003-04, tillæg A, 1. samling, lovforslag nr. L 99, s. 3291-92) hedder det om bestemmelserne:

”3.3. Normal- og sidestrafferammer samt gentagelsesvirkning

...

3.3.3. Justitsministeriets overvejelser

...

Straffelovrådet har som anført ovenfor foreslået, at straffelovens § 81 om lovbestemt gentagelsesvirkning videreføres uændret som ny § 84. Det er imidlertid Justitsministeriets opfattelse, at reglerne om gentagelsesvirkning bør skærpes, dels med henblik på at medvirke til at bryde en persons kriminelle mønster, dels for at understrege den øgede strafværdighed ved gentagen kriminalitet. Tilsvarende bør også gælde i forhold til unge kriminelle. På den baggrund foreslås en skærpelse af de gældende regler, således at det bliver muligt at anvende bestemmelser om forhøjet straf eller andre retsfølger i gentagelsestilfælde, uanset om gerningsmanden begik den tidligere overtrædelse før eller efter det fyldte 18 år. Det foreslås endvidere, at gentagelsesvirkningen i relation til anvendelsen af højere strafferammer først ophører, når der er forløbet 10 år efter, at den tidligere straf er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet.

Den foreslåede bestemmelse i § 84 (lovforslagets § 1, nr. 2) regulerer som nævnt den lovbestemte gentagelsesvirkning for anvendelse af bestemmelser om forhøjet straf eller andre retsfølger. Spørgsmålet om fastsættelse af en forhøjet straf i gentagelsestilfælde inden for normalstrafferammen reguleres i den foreslåede § 81, nr. 1. Som det fremgår heraf, skal det forhold, at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen, i almindelighed indgå som en skærpende omstændighed. Bestemmelsen opstiller ingen faste tidsmæssige betingelser for, hvornår tidligere kriminalitet kan medføre skærpet strafudmåling inden for strafferammen, men det må forventes, at de foreslåede skærper i § 84 vil kunne få en vis betydning for den vægt, domstolene i forbindelse med strafudmåling inden for normalstrafferammen tillægger en straffedom, der ligger længere tilbage i tid eller som vedrører forhold, som er begået før den pågældende fyldte 18 år.”

Højesterets begrundelse og resultat

For Højesteret angår sagen strafudmålingen for drab, berigelseskriminalitet og brandstiftelse, herunder navnlig betydningen af at tiltalte tidligere er straffet for drab.

Ved den tidligere dom, der er afsagt af Vestre Landsret den 23. april 1997, blev T fundet skyldig i drab ved den 30. april 1996 om aftenen i en skov at have dræbt en kvinde ved omsnøring af hendes hals med en snor og i tyveri ved efter drabet at have stjålet kvindens pung med 6.000 kr. T blev prøveløsladt den 22. maj 2004 efter at have afsonet 2/3 af den idømte straf på fængsel i 12 år.

I den nu foreliggende sag er T fundet skyldig i den 31. december 2015 at have dræbt A, idet han satte tape for hendes mund og næse og omsnørede hendes hals med et kabel, hvorved hun blev kvalt. T er tillige fundet skyldig i at have sat ild til As ejendom, i databedrageri ved via MobilePay at have overført 3.000 kr. fra hendes konto til sin egen og i forsøg på overførsel af yderligere beløb samt i tyveri fra A ved at have stjålet strømper, kaffe, cigaretter mv.

Højesteret finder, at straffen for drab i tilfælde af gentagelse som udgangspunkt må fastsættes til fængsel på livstid.

I det foreliggende tilfælde er der ikke grundlag for at fravige udgangspunktet om fængsel på livstid, selv om det tidligere begåede drab ligger en del tilbage i tiden. Det bemærkes herved også, at det nu begåede drab er begået samtidig med berigelseskriminalitet og brandstiftelse med betydelige ødelæggelser til følge.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens dom.

T har fortsat været fængslet under anken.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

T skal betale sagens omkostninger for Højesteret.

D O M

afsagt den 21. november 2017 af Vestre Landsrets 13. afdeling (dommerne Elisabeth Mejnertz, Henrik Bjørnager Nielsen og Marianne Hornbjerg (kst.)) i nævningesag

V.L. S-0753-17

Anklagemyndigheden
mod
T
født den ...1968
(advokat Charlotte Krarup, Ikast)

Retten i Herning har den 5. april 2017 under medvirken af nævninger afsagt dom i 1. instans (99-4613/2016).

Påstande mv.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Tiltalte har påstået frifindelse, subsidiært formildelse, således at straffen fastsættes til ikke over 14 års fængsel.

Alm. Brand A/S har påstået stadfæstelse af byrettens afgørelse om erstatning, der omfatter erstatning for løsøre med 313.510 kr. og erstatning for bygning med 1.800.290 kr., i alt 2.113.800 kr. med fradrag af beløbet på 142.125 kr. vedrørende honorar til mægler.

Tiltalte har påstået frifindelse for kravet, men har anerkendt kravet størrelsesmæssigt, dog bortset fra 63.000 kr. inkl. moms, der er indeholdt i kravet på 1.800.290 kr. for bygningen, og som vedrører faktureret advokathonorar til boet for ”juridisk rådgivning og bistand i forbindelse med udarbejdelse af skadesopgørelse...”. Tiltalte har henvist til, at der er tale om en bobehandlingsudgift, som boet selv har valgt at afholde, og som ikke kan indgå i erstatningsopgørelsen.

Alm. Brand har vedrørende advokathonoraret henvist til, at selskabet har anset advokatbistanden som nødvendig både for boet og selskabet med henblik på en så vidt muligt korrekt opgørelse af erstatningskravet for bygningen, og selskabet har derfor refunderet boet den afholdte udgift, der herefter er medtaget i erstatningsopgørelsen.

Supplerende oplysninger

Der er under ankesagen bl.a. fremlagt et håndskrevet brev og en håndskrevet seddel med bl.a. tiltaltes navn, som efter byrettens dom er blevet tilbageholdt af arrestpersonalet i Silkeborg Arrest, hvor tiltalte sad varetægtsfængslet.

Forklaringer mv.

Tiltalte har ikke ønsket at afgive supplerende forklaring for landsretten.

Vidnerne ... har vedstået deres forklaringer for byretten og har afgivet supplerende forklaring for landsretten.

[forklaringerne er udeladt]

For landsretten er der endvidere afgivet forklaring af ...og

[forklaringerne er udeladt]

Der er også for landsretten foretaget dokumentation af vidnet ...s forklaring den 5. januar 2016 til politirapport, jf. retsplejelovens § 871, stk. 5.

[forklaringen er udeladt]

Landsrettens begrundelse og resultat

Skyldsspørgsmålet:

Der er om skyldsspørgsmålet afsagt

”K e n d e l s e:

Forhold 1-3

Af de grunde, som byretten har anført, tiltrædes det også efter bevisførelsen for landsretten, at A blev kvalt af en person, som havde til hensigt at dræbe hende, og at samme person herefter påsatte branden i et forsøg på at skjule drabet.

Tiltaltes arbejdsgiver, ..., har forklaret, at tiltalte allerede den 30. december 2015 fortalte, at en venindes hus var brændt. Ifølge forklaringerne fra ..., ... og ... fortalte tiltalte allerede den 1. januar 2016 til dem, at han havde fået besked om, at en veninde var død i en brand. Liget blev fundet den 1. januar 2016, og TV MidtVest offentliggjorde samme dag om eftermiddagen en artikel, hvoraf fremgik, at der var fundet et uidentificeret lig i brandtomten. Først den 4. januar 2016 blev det i en pressemeddelelse fra politiet bekræftet, at liget var blevet identificeret som A.

Ifølge kriminalassistent Niels Diemar og politiassistent Sine Brixen, der begge deltog i anholdelsen af tiltalte, spurgte tiltalte som det første, om de kom ”på grund af det med A”. Tiltalte blev ikke udspurgt, men fortalte af egen drift i detaljer om sin relation til A og sin færden nytårsaftensdag og -aften, herunder hvor han havde befundet sig i tidsrummet mellem kl. 17.00 og kl. 20.00.

Efter forklaringerne fra ... og ... er det ubetænkeligt at lægge til grund, at tiltalte efter byrettens dom på eget initiativ skrev det for landsretten fremlagte håndskrevne brev, hvori en person oplyser, at han er udrejst til Kabul, og at han er gerningsmand til drabet på A. Det lægges endvidere til grund, at tiltalte mod betaling forsøgte at få ... til gennem dennes kæreste at smugle brevet ud af arresten og sende dette. Tiltaltes forklaring til politiet om, at ... skulle have truet ham til at skrive brevet for at få del i en eventuel erstatning for uberettiget vare-tægtsfængsling, tilsidesættes som usandsynlig og utroværdig.

Herefter og af de grunde, som byretten i øvrigt har anført, og da det efter bevisførelsen er usandsynligt, at det skulle have været en anden person end tiltalte, der omkring kl. 19.00 nytårsaften var hos A og foretog de pågældende transaktioner på hendes MobilePay, tiltrædes det også efter bevisførelsen for landsretten, at tiltalte er fundet skyldig som sket.

Forhold 4

Af de grunde som byretten har anført, tiltrædes det også efter bevisførelsen for landsretten, at tiltalte er fundet skyldig som sket.

Landsretten stadfæster derfor byrettens afgørelse af skyldsspørgsmålet.

T h i b e s t e m m e s:

Byrettens afgørelse om skyldsspørgsmålet stadfæstes.”

Straffastsættelsen

Der er enighed at stadfæste byrettens fastsættelse af straffen til fængsel på livstid. Landsretten har ud over de forhold, som er anført af byrettens flertal, lagt vægt på den voldsomme og brutale måde, drabet blev udført på, og at det efter bevisførelsen må lægges til grund, at tiltalte på forhånd i hvert fald havde overvejet muligheden for, at A skulle dræbes, ligesom tiltalte i et eller andet omfang havde forberedt og planlagt dette.

Erstatning

Det lægges til grund, at det under de foreliggende omstændigheder, hvor huset var brændt, har været nødvendigt for boet at søge advokatbistand for så vidt muligt at få opgjort erstatningskravet korrekt, og de juridiske dommere tiltræder herefter, at Alm. Brand som en nødvendig følgeudgift har refunderet boet det afholdte beløb på 63.000 kr. inkl. moms. Herefter, og da erstatningskravet ikke i øvrigt er bestridt størrelsesmæssigt, stadfæster de juridiske dommere byrettens afgørelse om erstatning.

Tiltalte har fortsat været frihedsberøvet under anken.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom stadfæstes.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

RETTE I HERNING

DOM

afsagt den 5. april 2017

Rettens nr. 99-4613/2016

Politiets nr. 4100-73111-00001-16

Anklagemyndigheden

mod

T

født den ...1968

Der har medvirket nævninger ved behandlingen af denne sag.

Anklageskrift er modtaget den 22. december 2016.

T er tiltalt for overtrædelse af:

1.

Straffelovens § 237, manddrab,

ved i perioden fra den 31. december 2015, fra ca. kl. 17.30 til den 1. januar 2016, kl. 00.08, på adressen ...vej ..., ..., Ringkøbing-Skjern Kommune, at have dræbt A, idet tiltalte satte tape for hendes mund og næse og omsnørede hendes hals med et kabel, hvorved hun blev kvalt.

2.

Straffelovens § 181, stk. 1, brandstiftelse,

ved i perioden fra den 31. december 2015, ca. kl. 17.30 til den 1. januar 2016, kl. 00.08, at have sat ild til ejendommen ...vej ..., ..., Ringkøbing-Skjern Kommune, hvorved der skete skade på løsøre og fast ejendom til et ikke nærmere opgjort beløb.

3.

Straffelovens 279a, jf. til dels 21, databedrageri, til dels forsøg herpå,

ved den 31. december 2015, i tidsrummet fra kl. 19.00 til kl. 19.09, på adressen ...vej ..., ..., Ringkøbing-Skjern Kommune, fra en mobiltelefon med telefonnummer ... tilhørende A til telefonnummer ... tilhørende tiltalte, via Mobilepay at have forsøgt at overføre henholdsvis 20.000 lcr., 50 kr., 5.000 lcr. og 4.000 kr., hvilket mislykkedes blandt andet fordi beløbene oversteg den maksimale grænse på 3.000 lcr. for overførsler via Mobilepay. hvorefter tiltalte herefter overførte 3.000 kr.

4.

Straffelovens § 276, tyveri,

ved i perioden fra den 31. december 2015, ca. kl. 17.30 til den 1. januar 2016, kl. 00.08, fra adressen ...vej ..., ..., Ringkøbing-Skjern Kommune, at have stjålet blandt andet strømper, kaffe, cigaretter af mrk. Skjold og Knorr pulversaucer og supper samt krydderier til en ukendt værdi tilhørende A, og som tiltalte efterfølgende forærede til ... og

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om fængsel.

T har nægtet sig skyldig i alle forhold.

Alm. Brand har påstået, at tiltalte skal betale 2.113.800 kr. i erstatning svarende til udbetalt erstatning for løssøre med 313.510 kr. og udbetalt erstatning for bygning med 1.800.290 kr. Af sidstnævnte udgør 141.563,48 kr. kontanterstatning til boet, 142.125 kr. honorar til mægler for salg, og 196.601,42 kr. udgifter til oprydning, advokat og afgifter m.v.

Tiltalte har bestridt erstatningspligten og kravets størrelse.

Sagens oplysninger

Forklaringer

Der er under hovedforhandlingen afgivet forklaring af tiltalte T og af vidnerne ...
Der er endvidere dokumenteret vidnet ... forklaring til politirapport samt tiltaltes forklaring i grundlovsforhøret den 7. januar 2016 og ved fristforlængelsen den 4. februar 2016.

[forklaringerne er udeladt]

...

Tiltalte har under grundlovsforhøret den 7. januar 2016 blandt andet forklaret følgende:

[forklaring udeladt]

Sagens øvrige oplysninger

Branden på As ejendom blev anmeldt via 112 den 1. januar 2016 kl. 00.08. Ved politiets ankomst blev det konstateret, at der alene var ild i stuehuset. Indsatslederen oplyste kl. 03.23, at ilden var slukket. Brandvæsnet forlod stedet kl. 4.30, uden at der var fundet nogen personer. Ca. kl. 10 ankom beredskabsstyrelsen, der kl. 13.03 meddelte, at der var fundet et formodet lig i stuen.

Af en kriminalteknisk erklæring fremgår, at afdøde lå på ryggen med strakte samlede ben i en formentlig nedbrændt madras. Sengen stod langs en østvendt væg i den midterste del af stuen i huset nordlige ende. Afdødes arme lå lidt bøjet ned langs begge sider, mens hovedet pegede lidt vinklet mod højre og opad. Forsiden af afdøde var kraftigt forkullet, mens ryggsiden var intakt. Ovenpå afdøde sås en del nedfald fra huset, som følge af brandens udvikling. Omkring afdøde sås en rest af formentlig en dyne. Omkring halsen sås en ledning, hvor der på venstre side af halsen sås en knude. Under knuden sås noget, der kunne ligne gaffatape.

Af obduktionserklæringen af 4. januar 2016 fremgår blandt andet følgende:

" ...

Ved obduktionen af den uidentificerede kvinde, der blev fundet nogen tid efter slukningen af en brændende ejendom, fandtes:

Forbrændinger og forkulning på store dele af kroppen, mest udtalt på kroppens forside, forbrændt stof på venstre side af ansigtet, gaffatape på venstre kind og på begge sider af hals og nakke, et elkabel omkring halsen med knude ved venstre kæbevinkel, forbrændt beklædning med afføring i benklæderne, brud på begge sider af tungebenet, blødning ved skjoldbrusken, akut luftoverfyldning i lungerne, brud af et ribben på højre side fortil og tre ribben på venstre side fortil, et blodunderløbent mærke på højre balde (1) og misfarvning omkring endetarmsåbningen (2), overfladiske mulige slmhindebristninger i den nedre del af endetarmen, blodopstemning i lungerne og varmerelateret blødning over den hårde hjernehinde (pseudohæmatom).

Der er ikke påvist sod i luftvejene.

Det er oplyst mundtligt fra instituttets retskemiske afdeling, at der i blodet er påvist en kulitemætning på 5,4 %.

..."

Det fremgik endvidere, at liget af en retsodontolog var blevet identificeret som A.

I den afsluttende konklusion om dødsårsagen har Retsmedicinsk Institut den 9. marts 2016 anført følgende:

"...

Ud fra det oplyste, obduktionsfundene og de supplerende undersøgelser må dødsårsagen antages at være traumatisk kvælning ved omsnøring af halsen, muligt i kombination med ydre spærring af luftvejene.

Nu afdøde har ikke været påvirket af alkohol på død tidspunktet.

..."

Af en kriminalteknisk erklæring fremgår, at der efter obduktionen blev fundet rester af en lighter i det materiale, som var viklet om ligets ben.

En brandundersøgelse udført af Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut indeholder følgende sammenfatning:

"7.1 Arnested:

Med baggrund i årsagsundersøgelsen, sammenholdt med de fundne brandskader på bygningen, sammenholdt med oplysninger i politirapporten, vurderes det, at brandens arnested var i ejendommens beboelse i dennes nordlige del.

7.2 Brandårsag:

Med baggrund i årsagsundersøgelsen samt undersøgelsen af de brandskadede elektriske komponenter var disse fundet så skadet af branden, at en egentlig årsagsundersøgelse på disse ikke var mulig.

7.3 Andre forhold:

Ingen andre elektriske eller mekaniske forhold skønnes at have indflydelse på brandens opståen."

Af Rigspolitiets gerningsstedsundersøgelse fremgår blandt andet, at brandskaderne var aftagende væk fra det centrale del af stuehuset, hvor etageadskillelsen og tagkonstruktionen var bortbrændt. Brandspredningen vurderedes derfor sandsynligt at være sket fra den centrale del af stuen. På grund af brandskadernes omfang og den gennemgribende rydning var det imidlertid ikke muligt at påvise, hvorvidt der fandtes mere end et arnested, og det var ikke muligt at fastlægge brandårsagen.

Af en kriminalteknisk erklæring om glødebrande fremgår følgende konklusion:

"Det er muligt, at antænde en brand, som bliver erkendt i forbindelse med taggennembrydning og overtænding ca. fem timer senere. Det kan f.eks. indledningsvis være en glødebrand, som længere frem i brandforløbet udvikles til en flammebrand ved forandrede forhold.

Det er muligt, at konstruere en brandmaskine, med en tidsforskydning mellem anstiftelse og antændelse. Det kan give en brand, der starter kort før inden den bliver erkendt i forbindelse med taggennembrydningen og overtændningen."

Af kriminaltekniske erklæringer fremgår, at der langs den ene staldbygning blev fundet to champagnepropper. Låsene i begge stuehusets døre blev fundet i aflåst position. Mindst den ene af disse var forsynet med en indvendig vrider. Under en kasket i vaskerummet blev der fundet en ekstra nøgle. I det nedbrændte hus blev endvidere fundet en brandskadet pengekasse med 54 kr. i mønter.

På tiltaltes jakke er der to steder fundet dna, der med højeste sandsynlighed stammede fra A. På en hvid fjernbetjening og batterier heri fundet i en kasse hos ... er der tilsvarende fundet dna, der med højeste sandsynlighed stammede fra A.

Den 31. december 2015 blev der i tidsrummet fra kl. 19.06-19.08 ad flere gange forsøgt overført pengebeløb fra As Mobilepay til tiltaltes mobilnummer. Kl. 19.06.16 blev der således indtastet 20.000 kr., hvilken transaktion blev afvist som følge af overskridelse af beløbsmaksimum. Herefter blev der kl. 19.06.44 indtastet 50 kr, hvilken transaktion blev afbrudt af brugeren. Kl.19.06.58 blev der indtastet 5.000 kr, og kl 19.08.21 blev der indtastet 4.000 kr. Begge disse transaktioner blev afvist som følge af overskridelse af beløbsmaksimum. Kl. 19.08.41 blev der herefter indtastet og gennemført en overførsel på 3.000 kr.

Den 31. december 2015 kl. 20.08 overførtes via netbank 3.000 kr. fra tiltaltes lønkonto til tiltaltes grundkonto. Saldoen på tiltaltes lønkonto var den 28. december 2015 4,14 kr. Den 30. december 2015 indgik løn med 17.959 kr. Senere samme dato efter diverse betalinger, hævnings og overførsler, herunder af 2.700 kr. til A via Mobilepay, var saldoen 520,22 kr.

Den 31. december 2015. kl. 23.01.12-kl. 23.01.32 er der fra tiltaltes mobiltelefon sendt eller forsøgt sendt 120 sms'er, hvoraf 40 mislykkedes. De gennemførte sms'er er sendt til 20 forskellige telefonnumre, som ikke omfatter As telefonnummer.

As mobiltelefon opdaterede sig det meste af dagen og hele aftenen den 31. december 2015 på sendemasten ...vej 26, X-by.

Ifølge Krak tager det ca. 28 minutter i bil mellem adresserne ...vej .. i X-by og ... i Y-by.

Der har været forevist fotos fra afdødes ejendom, af branden, liget og effekter i forbindelse hermed. Der har endvidere været forevist fotos fra tiltaltes bopæl og af en papkasse med forskellige produkter udleveret af ...

Holdbarheden på flere af pulversupperne og - saucerne var udløbet i løbet af 2015.

Der har været forvist facebook- og datingprofiler for A samt diverse chats mellem A og tiltalte samt mellem A og flere af vidnerne. Der har også været forevist sms- korrespondance mellem tiltalte og vidnet ... den 1. januar 2016 samt artikler fra TV Midvest og pressemeddelelser fra politiet

Personlige oplysninger

T er tidligere straffet ved:

- Retten i Skanderborgs dom af 23. august 1993 med hæfte i 20 dage for vold efter straffelovens § 244 ved at have givet en tidligere kæreste en lussing med flad hånd samt 2-3 slag i maven.
- Vestre Landsrets dom af 23. april 1997 med fængsel i 12 år for drab på en kvinde, som han havde kommet sammen med, samt tyveri af 6.000 kr. fra kvindens pung. Drabet skete ved omsnøring af halsen med en snor. Tiltalte blev prøveløsladt fra afsoning af dommen den 22. maj 2004 med en prøvetid på 3 år.
- Retten i Silkeborgs dom af 23. august 2006 med betinget fængsel i 80 dage for i to tilfælde af vold efter straffelovens § 244 i gentagelsestilfælde at have henholdsvis nikket en tidligere kæreste en skalle og at have givet hende flere knytnæveslag på kroppen og en arm samt stukket hende en lussing.

T har været mentalundersøgt. Erklæring er afgivet den 4. marts 2016 af overlæge, speciallæge i psykiatri Kirsten Nitschke. Erklæringen har følgende konklusion:

"Observanden er herefter ikke sindssyg, og det kan heller ikke antages, at han på tidspunktet for den påsigtede kriminalitet har været sindssyg eller i en tilstand, der kan ligestilles hermed. Han er tungt begavet, men ikke mentalt retarderet. Han lider ikke af epilepsi eller andet organisk hjernesygdom. Han har ikke i tiden omkring det påsigtede forhold været under indflydelse af alkohol eller andre rusmidler.

Observanden er opvokset under følelsesmæssigt utrygge kår med forældre og 3 søstre. Han var jævnligt udsat for korporlige afstraffelser. Hans taleudvikling var noget forsinket og han udviste tidligt tendens til aggressiv adfærd. Han gik i specialklasse og centerklasse og modtog også eneundervisning i perioder. Ni år gammel blev han udredt i børnepsykiatrisk regi, hvor man fandt ham normalt begavet, men med svingende intellektuel funktion og med udtalte talevanskeligheder samt usikker motorik. Han var socialt og følelsesmæssigt umoden, præget af negative forventninger, impulsiv adfærd og letvakt aggression. Han kom senere på ungdomsinstitution, hvor han også havde adfærdsproblemer. Han har siden som voksen haft en enkelt kontakt med praktiserende

speciallæge i psykiatri, men ikke været i psykiatrisk behandling. Han kom tidligt i kontakt med kriminelle miljøer og har fra han var 19 år gammel modtaget flere afgørelser for blandt andet berigelseskriminalitet. Da han var 28 år gammel, blev han idømt 12 års fængsel for manddrab, hvor offeret var en kæreste. Ved mentalundersøgelse i den forbindelse blev han fundet personlighedsforstyrret med omfattende adfærds- og sociale tilpasningsproblemer. Han blev løsladt 36 år gammel og har herefter i nogen udstrækning været i arbejde som lastbilchauffør og været engageret i flere kæresteforhold. Han er siden idømt betinget dom for vold mod kæreste. Han har ikke haft misbrug af alkohol eller andre rusmidler.

Ved herværende mentalundersøgelse er han uændret præget af jævn begavelse og personlighedsforstyrrelse med blandt andet ringe evne til indlevelse i andres følelser og forhold, en betydelig krænkbarehed og han er fokuseret på egne behov.

Observanden er herefter på grund af sin personlighedsmæssige egenart omfattet af straffelovens § 69. Såfremt han findes skyldig som påsigtet, kan der imidlertid ikke jævnføres samme lovs § 68, 2. punktum anbefales foranstaltninger mere formålstjenlige end straf til imødegåelse af en vis risiko for fremtidig ligeartet kriminalitet."

Sagen har været forelagt Retslægerådet, der i en erklæring af 3. maj 2016 har udtalt følgende:

"Med sagens tilbagesendelse skal Retslægerådet henvise til tidligere udtalelse af 27.01.97 og nu på grundlag af foreliggende akter med retspsykiatrisk erklæring af 04.03.2016 ved overlæge Kirsten Nilschke, udtale, at T ikke er sindssyg og ikke kan antages at have været sindssyg ved tiden for den påsigtede kriminalitet. Han var da ikke påvirket af rusmidler. Han er normalt begavet.

T var som barn præget af utilpasset, voldelig adfærd, både i skolen og hjemme. Han er stærkt ordblind og er vurderet jævnt normalt begavet. Han har ikke gennemført afgangsprøve. Han har de senere år — afbrudt af afsoning — haft en del forskelligt arbejde som chauffør. Han har intet misbrug.

Ved børnepsykiatrisk undersøgelse fandtes T i 10 års alderen blandt andet socialt og følelsesmæssigt umoden. Ved mentalundersøgelse i 1996 vurderedes han personlighedsforstyrret med impulsivitet, ligegyldighed med andres følelser og let vakt aggressivitet.

Ved den aktuelle mentalundersøgelse har T oplyst om tendens til selvmordstanker, men også, at han altid er i godt humør. Desuden har han nogle synsoplevelser, som han selv er klar over er uvirkelige, blandt andet ser han hyppigt sine afdøde forældre. Klinisk psykiatrisk findes han selvcentreret med begrænset empati og nærtagende med lav tærskel for aggressivitet. Tilsvarende er han ved psykologisk test fundet narcissistisk og dyssocial med selvovervurderen og manglende evne til at fastholde nære relationer. Der er ikke mistanke om psykotiske symptomer.

T findes herefter omfattet af straffelovens § 69. Såfremt han findes skyldig i det påsigtede, kan Retslægerådet imidlertid ikke, til imødegåelse af risikoen for ny kriminalitet, pege på foranstaltninger, jf. samme lovs § 68, 2. pkt., som mere formålstjenlige end eventuelt forskyldt straf. På grundlag af oplysningerne om den aktuelt påsigtede og tidligere pådømte kriminalitet samt det om hans person oplyste, vurderer Retslægerådet, at

T frembyder en nærliggende fare for andres liv, legeme, helbred og frihed, og at anvendelse af forvaring i stedet for fængsel er påkrævet for at forebygge denne fare."

Tiltalte har under denne sag været frihedsberøvet fra den 6. januar 2016.

Rettens begrundelse og afgørelse

Der er under sagen afsagt følgende enstemmige kendelse om skyldsspørgsmålet:

"Kendelse:

Forhold 1-3:

Den 1. januar 2016 kl. 00.08 modtog alarmcentralen den første anmeldelse om branden på As ejendom på ...vej .., ..., X-by. Senere samme dag, kl. 13.03 blev det meget forbrændte lig af A fundet på brandtomten. Der var et elkabel viklet rundt om ligets hals samt rester af gaffatape i nakken og ansigtet. Der var brud på begge sider af tungebenet og brud på flere ribben. Der var derimod ingen sod i luftvejene, og kuliltemætningen i blodet var ikke særlig høj. Efter obduktionserklæringerne og forklaringen fra speciallæge i retsmedicin, obducent Asser Hedegård Thomsen, er der således ingen tvivl om, at A afgik ved døden forud for branden som følge af kvælning ved omsnøring af halsen, muligt i kombination med ydre spærring af luftvejene.

Det har ikke teknisk været muligt at fastslå brandårsagen, men det er i henhold til de brandtekniske erklæringer sandsynligt, at arnestedet har været i den centrale del af stuehuset i den nordlige ende, da brandskaderne er aftagende væk herfra. As lig blev netop fundet i stuen i den nordlige ende liggende fladt på en madras med en dyne eller lignende viklet rundt om benene. I materialet om benene fandtes endvidere resterne af en ligh-ter.

På denne baggrund lægger retten til grund, at A først blev kvalt af en person, som havde til hensigt at dræbe hende, og at branden derefter blev påsat af den samme person i et forsøg på at skjule drabet.

A talte den 31. december 2015 kl. 17.23 i telefon med sin mor, som fik indtryk af, at A skulle fejre nytåret hjemme sammen med en anden person.

As mobiltelefon opdaterede sig i forbindelse med opkaldet. Både denne og senere opdateringer på internettet og MobilePay samme aften skete via den sendemast, som As mobiltelefon normalt opdaterede sig på, når hun var hjemme.

Kl. 19.00 blev der på As mobiltelefon indtastet forkert kode på MobilePay. Der blev straks herefter bedt om en ny kode, som om koden var glemt.

Det fremgår blandt andet af forklaringen fra ... fra Danske Bank, at A havde haft adgang til MobilePay siden den 14. oktober 2014, men at hun aldrig tidligere havde bedt om en ny kode til MobilePay. Så sent som om formiddagen samme dag havde hun således blot tastet sin kode på ny, da koden ved første forsøg var blevet tastet forkert.

Efter ændringen af koden til MobilePay blev der fra telefonen forsøgt overført først 20.000 kr., så 5.000 kr. og herefter 4.000 kr. til tiltaltes mobilnummer. Disse overførsler blev dog ikke gennemført, da beløbene alle oversteg den maksimale grænse på 3.000 kr. Et forsøg på overførsel af 50 kr. blev afbrudt af brugeren, mens der til sidst kl. 19.08 via MobilePay blev overført 3.000 kr. til tiltalte.

Efter forklaringen fra ... lægger retten til grund, at en anden person end A let ville være i stand til at skifte koden på hendes MobilePay, hvis vedkommende blot havde adgang til hendes telefon og kreditkort.

Danske Bank har ved forsøg konstateret, at As kode til MobilePay blev ændret til 1234, som er en meget almindelig kode, som også udgjorde de første fire tegn på et af tiltalte ofte anvendt password.

Kl. 20.08 blev der fra tiltaltes ene konto (lønkonto), hvorpå der var indgået 3.000 kr. via MobilePay fra As konto, overført 3.000 kr. til tiltaltes anden konto (grundkonto).

Tiltalte har forklaret, at han sidst på formiddagen den 31. december 2015 havde besøgt A, og at hun her – i modstrid med hans ønsker – havde tilkendegivet, at hun ville give ham 3.000 kr., fordi han havde hjulpet hende med praktisk arbejde på hendes ejendom. Tiltalte har derimod benægtet, at der havde været tale om, at hun ville give ham større beløb eller låne ham penge, hvilket heller ikke ville stemme med de øvrige oplysninger, der foreligger om hendes livsførelse.

På denne baggrund finder retten at kunne udelukke, at det var A selv, der nytårsaften via MobilePay overførte 3.000 kr. til tiltaltes konto og forsøgte at overføre større beløb her-til.

Tiltalte har ikke noget alibi for tidsrummet fra ca. kl. 17.00, hvor han forlod sin daværende kæreste ..., til han returnerede kl. 19.45. Det tager ca. 28 minutter at køre fra As adresse på ...vej ..., ..., X-by, til ...s adresse på ..., Y-by. Der er intet oplyst om trafikforhold eller andet, der gjorde det vanskeligt at køre strækningen på den angivne tid. Der er således intet tidsmæssigt til hinder for, at det har været tiltalte, som overførte de 3.000 kr. og forsøgte at foretage flere og større overførsler ved hjælp af MobilePay på As telefon.

Tiltalte har om sin færd i dette tidsrum i retten under grundlovsforhøret forklaret, at han ikke opholdt sig hos A, som han havde besøgt tidligere på dagen. Han var derimod hjemme for at hente en skjorte til nytårsaften på hans egen adresse på ..., hvor han hørte musik fra radioen og faldt i søvn. Under hovedforhandlingen har han gentaget denne forklaring, dog med den ændring, at han hørte musikken fra et usb-stik, som han satte i en stor bærbar computer.

Rigtigheden af hans forklaringer under grundlovsforhøret og hovedforhandlingen har ikke kunnet underbygges af masteoplysninger på hans mobiltelefon, idet den i hele tidsrummet befandt sig på ...s bopæl. Rigtigheden af forklaringerne har heller ikke kunnet underbygges af tiltaltes naboer, ..., som på gerningstidspunktet boede få meter fra tiltalte og modtog nytårgæster i samme tidsrum uden at registrere tiltaltes bil eller lys i tiltaltes bolig.

Tiltaltes forklaring i retten såvel under grundlovsforhøret som under hovedforhandlingen er en hel anden, end den han gav over for ..., ... og ... nytårsaften. Hertil kommer, at tiltalte under hovedforhandlingen har afgivet meget påfaldende og i sig selv usandsynlige forklaringer om, hvad der skete med den store bærbare computer, og om hvordan han i dagene efter nytår satte adskillige lamper op på sin bopæl.

Den 31. december 2015 kl. 23.01 sendte tiltalte en fælles sms med en nytårshilsen til venner og bekendte, herunder arbejdskolleger som han ikke havde omgang med privat. Han undlod at sende sms'en til A, selv om hun ifølge hans forklaring var en af hans rigtig gode venner. Han sendte sms'erne mere end 1 time, før branden på As ejendom blev opdaget, og der blev slået alarm.

Da tiltalte blev anholdt den 6. januar 2016, havde han slettet A som kontakt i sin telefon. Han havde også slettet al anden korrespondance med hende via mobiltelefonen.

Retten finder på denne baggrund med sikkerhed at kunne udelukke, at det var en anden person end tiltalte, der var hos A omkring kl. 19 nytårsaften og foretog de pågældende transaktioner på As MobilePay. Retten finder således, at det er helt ubetænkeligt at se bort fra den mulighed, at en anden person skulle have foretaget disse transaktioner for at rette mistanken mod tiltalte, samtidig med at tiltalte skulle have forladt de mennesker, som han havde planlagt at holde nytårsaften med, og i forbindelse hermed have glemt sin telefon.

As ejendom var beliggende med betydelig afstand til nærmeste nabo, ...vej ..., og beboerne i den, ... og ..., var ikke hjemme nytårsaften. Med henvisning hertil og til det, der fremgår af konklusionen i den brandtekniske erklæring fra brandingeniør Eva Ljungkvist og af hendes forklaring, er der intet til hinder for, at branden kan være påsat omkring kl. 19.00, selvom den først blev opdaget lige efter midnat.

Det fremgår af vidneforklaringen afgivet af As kollega, ..., at A havde fortalt hende, at tiltalte ønskede at få sit navn på As postkasse. Det fremgår også af de fremlagte chats mellem tiltalte og A, at tiltalte gentagne gange gav udtryk for et ønske om at få et kærestelignende forhold, men at dette ikke umiddelbart blev gengældt af hende. Tiltalte havde endvidere ingen opsparing og var efter sin egen forklaring registreret i RKI.

Endelig er tiltalte for 20 år siden blevet dømt for at have kvalt en kvindelig bekendt ved omsnøring af hendes hals og herefter stjålet penge fra hende.

På baggrund af disse omstændigheder finder retten, at tiltaltes forklaring om, hvor han befandt sig den 31. december 2015 i tidsrummet mellem kl. 17.00 og kl. 19.45 må tilsidesættes som utroværdig, og at det i stedet er bevist, at han tog ud til A, dræbte hende, overførte penge til sig selv med hendes MobilePay og satte ild til hendes ejendom. Som følge heraf er tiltalte skyldig i manddrab, brandstiftelse og databedrageri som anført i forhold 1 - 3.

Forhold 4:

En af dagene lige efter nytår medbragte tiltalte til sin kæreste, ..., en kasse med en større mængde mohairstrømper, kaffe, cigaretter af mærket Skjold, pulver supper, saucer, krydderier og en hvid Phillips-fjernbetjening. Efter tiltaltes egen forklaring havde han

købt strømperne af A nytårsaftens dag, men han har ikke forklaret, hvordan og hvor meget han betalte herfor. Efter tiltaltes forklaring var kaffen, pulversupperne, saucerne og krydderierne nogle, som han gennem længere tid havde haft stående. Der var tale om produkter, som svarede til produkter, som A ifølge andre vidner ofte købte større mængder af. Efter tiltaltes forklaring var cigaretterne nogle som en ukendt date havde efterladt. Der var også her tale om et mærke, som A ifølge andre vidner røg. Efter tiltaltes forklaring var fjernbetjeningen en, som han havde gemt fra et tidligere fjernsyn i en lastbil, som han ville give til sin kæreste, da dennes fjernbetjening var i stykker. Kæresten har imidlertid afvist at have haft en fjernbetjening, der var i stykker og i det hele taget at have fået forevist fjernbetjeningen, som lå under klappen i kassen. På fjernbetjeningen og batterierne i denne er der endvidere fundet dna, der med højeste sandsynlighed stammer fra A, og fjernbetjeningen var hvid og af mærket Phillips, som A efter vidners forklaringer også havde haft.

På denne baggrund finder retten det også ubetænkeligt at tilsidesætte tiltaltes forklaring om, hvorfra han havde de pågældende effekter, og det er i stedet bevist, at han er skyldig i den rejste tiltale for tyveri heraf fra afdøde.

Thi bestemmes:

Tiltalte, T, er skyldig i den rejste tiltale for overtrædelse af straffelovens § 237, § 181, stk. 1, § 279 a, jf. til dels § 21 og § 276.”

Sanktionsspørgsmålet

Straffen fastsættes efter straffelovens § 237, § 181, stk. 1, § 285, stk. 1, jf. § 279a, jf. tildels § 21 samt § 285, stk. 1, jf. § 276.

Der er afgivet 4 stemmer for at fastsætte straffen til fængsel i 16 år og 8 stemmer for fængsel på livstid. Efter stemmeflertallet fastsættes straffen herefter til fængsel på livstid.

Alle voterende udtaler:

Hverken anklagemyndigheden eller tiltalte har påstået tiltalte idømt forvaring. Selvom det efter oplysningerne om tiltaltes tidligere kriminalitet og oplysningerne om tiltaltes personlige forhold i de retspsykiatriske erklæringer er nærliggende, at tiltalte frembyder fare for andres liv, er det henset til den straf, som han kan forventes idømt, heller ikke påkrævet, at han idømmes forvaring.

Flertallet udtaler herefter:

Tiltalte er fundet skyldig i at have kvalt en kvindelig bekendt med et elkabel og samtidig have stjålet fra hende. Tiltalte har tillige sat ild til hendes ejendom i et forsøg på at skjule drabet. Drabet fremstår derfor som et rovmord. Tiltalte er tidligere dømt for at have begået et lignende drab på en kvindelig bekendt, hvor han også stjal fra kvinden og forsøgte at skjule liget. På denne baggrund finder vi, at tiltalte skal idømmes fængsel på livstid.

Mindretallet udtaler:

Efter vores opfattelse er der ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at tiltalte begik drabet som resultat af en forudgående og detaljeret planlægning. Endvidere er der gået mere end 10 år fra tiltalte blev prøveløsladt fra afsoning af sin tidligere dom for drab. På baggrund heraf finder vi - uanset det, som flertallet har anført - at straffen skal fastættes til fængsel i 16 år.

Erstatning

Af de af forsikringsselskabet udbetalte beløb, fremstår beløbet på 142.125 kr. til mægler umiddelbart som et beløb, der skulle være betalt af boet efter A. Denne del af erstatningskravet henskydes derfor af de juridiske dommere til civilt søgsmål, mens resten af kravet tages til følge som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

T skal straffes med fængsel på livstid.

T skal betale sagens omkostninger.

T skal inden 14 dage til Alm. Brand (Skadesnummer 2388195 & 2387570) betale 1.971.675 kr. med procesrente fra den 31. marts 2017.